

Znanjem za siguran Internet

Obiteljski centar PGŽ-a,

Nina Vela Vrabec, dipl.soc.pedagog

Što je nasilje

- O nasilju govorimo kada jedno dijete ili više, uzastopno i namjerno uznemiruje, napada ili ozljeđuje drugo dijete koje se ne može braniti.
- Može imati oblik prijetnji, tjelesnih ozljeda, odbacivanje, ruganje, zadirkivanje, ogovaranje, uzimanje stvari, uništavanje stvari (često uključuje i negativne komentare o djetetovoj obitelji i rodbini).

Nasilništvo (6 definirajućih činitelja)

- postoji namjera da se nanese ozljeda ili šteta
- Intenzitet i trajanje
- Moć nasilnika
- Ranjivost žrtve
- Manjak podrške (izolacija žrtve)
- Posljedice

Faktori koji doprinose pojavljivanju nasilja u školi

- Nedostatak nadzora i nadgledanja
- Negativna školska “klima”
- Neadekvatno ponašanje nastavnika (imijavanje, prijetnja, fizičko nasilje)
- Stav nastavnika prema nasilništvu
- Nedostatak programa intervencije i prevencije

Nasilje kod adolescenata

- Utjecaj vršnjaka raste
 - Važnost statusa u vršnjačkoj grupi
 - mladići (grubost i nasilno ponašanje)
 - djevojke (izgled)
- * Podizanje statusa i prihvatanje- povećano zadirkivanje i nasilje među mladima

Nasilje preko Interneta

Blog, Forum, Chat, Facebook

- Situacija kada je dijete ili tinejdžer izloženo napadu drugog djeteta, tinejdžera ili grupe djece putem Interneta ili mobilnog telefona

Anonimnost

Prednosti- vrlo jeftin, vješta izmjena iskustava, sticanje znanja, mogućnost učenja, otvoreno izražavanje mišljenja bez straha od osude

Nedostaci- ismijavanje, kritika, otvoren poziv osobama sa lošim namjerama, osjećaj da se ne kažnjeno mogu nepoštivati socijalne norme i ograničenja

*izravan napad

*putem posrednika

Što obuhvaća takav oblik nasilja

- Poticanje grupne mržnje
- Nesavjestan pristup štetnim sadržajima
- Širenje nasilnih i uvredljivih komentara o vršnjaku
- Kreiranje internetskih stranica koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun vršnjaka
- Slanje tuđih fotografija, te traženje ostalih da ih procjenjuju po određenim karakteristikama
- Provaljivanje u tuđe e-mail adrese
- Slanje zlobnih i neugodnih sadržaja drugima

Koja djeca postaju žrtve nasilničkog ponašanja

- * loše socijalne vještine (ne znaju se „zauzeti „ za sebe) zbog nečeg su ranjive ili odskaču od druge djece (boja kože, način hoda, ime, veličina, način odijevanja i sl.).
- * manjak sigurnosti da potraže pomoć (vrlo su povezani sa roditeljima koji se često mogu opisati kao «prezaštitnički»)
- * manjak potpore od nastavnika i drugih učenika (često su mirna, pasivna, anksiozna, nesigurna)
- * osjećaj krivnje te smatraju da su krivi za to što im se događa
- * žele da se uklope na bilo koji način

Najčešće je žrtva

- * novo dijete u razredu
- * nadareno dijete
- * mirno i ljubazno dijete
- * dijete koje ima dobar odnos sa učiteljem
- * dijete nižeg socio- ekonomskog statusa
- * dijete iz druge etičke skupine
- * hendikepirano dijete/dijete sa posebnim potrebama
- * dijete razvedenih roditelja
- * dijete žrtva obiteljskog nasilja

- Djeca žrtve često to pokušavaju sakriti od odraslih iz straha da će se situacija pogoršati (ako ste primijetili da se dijete povlači u sebe, izbjegava vas, mijenja svoje ponašanje, razgovarajte sa djetetom, imajte strpljenja i vremena i recite što vas muči, čega se plašite i potaknite ga da vam se povjeri)

Roditelji /učitelji čija djeca/učenici pokazuju navedene znakove trebali bi potražiti pomoć stručnjaka koji će im pomoći u razumijevanje djece i savjetovati ih u prevenciji nasilnog ponašanja;

- *imaju lošiju pažnju i koncentraciju
- *često ometaju školske aktivnosti
- *imaju loš uspjeh u školi
- *često upadaju u tučnjavu sa drugom djecom
- *na razočarenja, kritike i zadirkivanja reagiraju iznimnom ljutnjom, krivnjom i osvetom
- * često gledaju nasilne filmove i igraju nasilne igrice
- *imaju malo prijatelja te su često neprihvaćena zbog svog ponašanja
- * sklapaju prijateljstva sa drugom djecom koja su poznata po agresivnosti i neposlušnosti
- * konstantno se suprostavljaju odraslima
- *zadirkuju i draže životinje
- * osjećaju se frustrirano
- * djeluju kao da ne suosjećaju s drugima

Posljedice nasilja preko Interneta često su ozbiljnije od onih prouzročenih među vršnjačkim nasiljem u stvarnim situacijama jer:

- Publika je šira od one na školskom igralištu ili u razredu
- Snaga pisane riječi djeluje konkretnije i realnije, ponavlja se
- Mala mogućnost izbjegavanja nasilnog ponašanja
- Anonimnost poticaj za nasilno ponašanje

Kako pružiti pomoć i zaštitu djetetu/učeniku koje je doživjelo elektroničko zlostavljanje?

- * ako vam se obrati za pomoć ili vam se povjeri nađite mirno mjesto za razgovor i pozorno ga slušajte, dajte mu do znanja da je učinilo dobru stvar jer je reklo za zlostavljanje
- * dogovorite se na koji bi se način moglo spriječiti ponavljanje nasilja ;predložite mu neke od načina koji bi mogli spriječiti ponavljanje nasilja; promjena broja mobitela, e-mail adresa, napuštanje stranica (forum, chata, webloga) na kojima se nasilje događa ili o promjeni nadimka kojim se dijete koristi
- * iskoristite mogućnost blokiranja i filtriranja neželjenih poruka, putem opcija „ignore“ ili „block“, kao i sprječavanje pristupa određenim pošiljaocima na e-mail ili njegov blog
- * ne ohrabrujte ga da jednakom mjerom uzvrati
- * dajte mu priliku da kaže što misli o tome
- * okupite i druge roditelje da raspravite o problemu i načinu njegova suzbijanja

Savjeti o djeci, mladima i Internetu

- Ne smijete ih plašiti opasnostima, već ih poučite kako ih savladati
 - * Edukacija i povjerenje razvija kod djece i mlađih osjećaj odgovornosti i spremnosti za sučeljavanje s opasnostima na koje može naići
- Dijete i mlade je preporučljivo objektivno informirati i poučiti o prednostima Interneta, ali i njegovim opasnostima
- Preporučljivo je da prođu osposobljavanje za savladavanje računalnih programa
- Zabrana pristupa Internetu nije rješenje za strahove već se treba dogоворити начин и правила кориштења Interneta
- Zamolite ih da pronalazi neke informativne ili poučne stranice, pridružite im se i pomognite im u surfanju
- Naučite ih da su pravila lijepog ponašanja na Internetu ista ili slična kao u stvarnom životu

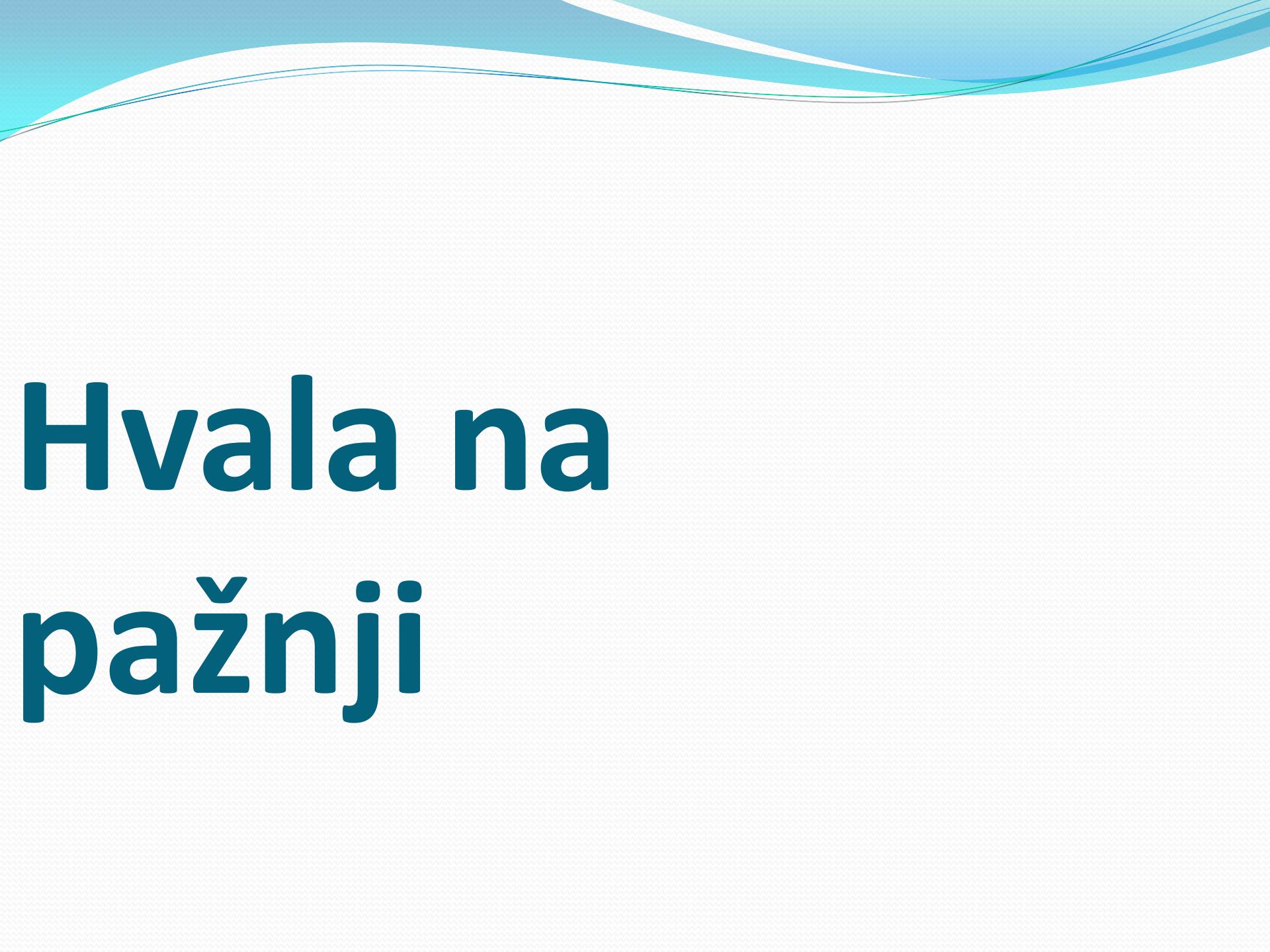
Prevencija nasilja preko Interneta uključuje;

- Podizanje svijesti o postojanju pojave;
 - edukacija roditelja
 - kontinuirano usavršavanje učitelja/nastavnika
 - razgovori sa učenicima
- Školska pravila i posljedice
- Nadzor
- Programi za pomoć vršnjacima
 - uzajamno pomaganje
 - suosjećajnost i asertivnost

Prevencija nasilničkog ponašanja i zastrašivanja u školi obuhvaća;

- Suradnju profesora stručnih suradnika, roditelja i učenika
- Izbjegavanje stereotipa vezanih za spolove
- Radionice socijalnih vještina, asertivnog, mirnog rješavanja sukoba
- Pohvaljivanje prihvatljivog ponašanja i davanje podrške među učenicima
- Provodenje radionica kojima bi se smanjila socijalna izolacija manje popularnih i povučenih učenika
- Stalna edukacija i supervizija stručnjaka

Zapamtite: Vaša djeca/učenici mogu znati više od Vas o tehnologiji, ali Vi znate više o životu . I u ovom području oni trebaju Vas da ih naučite sigurno hodati.

**Hvala na
pažnji**

- Pustite dijete da samo istražuje, diskretno nadzirite koje adrese provjerava vaše dijete i tko je posjetio vaše dijete, poštuje li dijete dogovore sa vama
- Naučite dijete da su pravila ponašanja na Internetu ista ili slična kao u stvarnom životu

*** važno je kompjuter s pristupom Internetu postaviti u dnevnu sobu ili prostoriju u kojoj češće borave roditelji.Na taj način nadgledavanje sadržaja s kojima se dijete susreće postaje lakše te roditelji mogu upoznati djetetove on-line prijatelje.Dijete će teže ući u potencijalno rizičan razgovor sa strancem u chat-roomu ili tražiti pristup eksplicitnim seksualnim sadržajima ako roditelj može usput pogledati što dijete radi na kompjutoru.**

*** važno je da roditelji nauče osnovne stvari i terminologiju u korištenju interneta i u tome mogu potražiti dječiju pomoć, što nudi mogućnost za uspostavu komunikacije, pokazivanje interesa za ono što dijete radi i odnos povjerenja.Pokazujući interes i pažljivo nadgledajući djetetove aktivnosti na internetu, ipak mogu zaštiti djecu od rizika.**

*** bitno je odrediti skup pravila o korištenju Interneta, vremenu provedenom uz Internet kao i dogovoriti posljedice ponašanja.Djeca će pravila prihvatiti i na to odlično reagirati, jer im je jasno da roditelji brinu i da se imaju kome obratiti u slučaju pomoći.Važno je da roditelj uključi i dijete prilikom formiranja pravila, čime utječemo na odgovornost djeteta u odnosu na donesena pravila**

- važno je objasniti zašto provjeravate sadržaje koje dijete posjećuje kao „ Brine me to što na nekim web stranicama postoje sadržaji koji su neprikladni za djecu“ ili „ Moja je odgovornost i obaveza kao roditelja da vodim računa na to koliko vremena i kako provodiš na internetu“.
- naučite dijete koje su korisne ,a koje rizične situacije i dajte mu do znanja da vas uvijek može sve pitatu
- poučite dijete da razmišlja vlastitom glavom u virtualnom svijetu

*** dobro je sa djetetom razgovarati o tajnama i o tome kakve tajne čuvamo. Važno je djeci reći da ako se osjećaju neugodno ili zbunjeno zbog nečeg što su doživjela, uvijek mogu razgovarati s roditeljima ili odraslom osobom kojoj vjeruju.**

- * **Uspostavite pravila vezana za ponašanje na Internetu , zapišite ih i napravite dogovor sa djecom (djetetu odredite i ograničite vrijeme za korištenje Interneta, prioritet su zadaće, učenje i sudjelovanje u kućnim,obiteljskim aktivnostima)**
- ***Saznajte lozinke korisničkih računala kojima se (služi vaše dijete (e-mail, chat, blog i sl.)**
- * **povremeno utipkajte ime svog djeteta u Google da vidite pojavljuje li se i na kakvim stranicama**

*** moguće je da će djete htjeti upoznati svoga online prijatelja ili prijateljicu. Važno je da na prvi susret odlazi u pratnji roditelja ili odrasle osobe kako bi roditelji upoznali novog prijatelja svog djeteta. Možemo djeci objasniti da prijatelj koji nam stvarno želi biti prijatelj i ima poštene namjere neće imati ništa protiv da upozna roditelje, kao što bi bilo dobro da online prijatelj dođe sa svojim roditeljima.**

*** u slučaju bilo kave naznake da su osobe sa neprijateljskim namjerama stupile u kontakt sa vašim djetetom, saznali vaše ili djetetove podatke , prijete,POTRAŽITE POMOĆ!;**